

Avstrijski lesni sejem

V soboto, 12. avgusta, bo zvezni minister za kmetijstvo in gozdarstvo, dipl. inž. dr. Oskar Weihs, v Celovcu otvoril avstrijski lesni velesejem. Velesejem bo trajal od 12. do 20. 8. 1972. Skoraj 1600 podjetij iz 28 držav bo razstavljalo svoje izdelke. Kot že vsa leta poprej (letošnji velesejem je že 21. po vrsti), je tudi letošnji velesejem kombinacija med strokovnim lesnim sejmom in sejmom za izdelke najrazličnejših panog gospodarstva. Tako bo poleg osrednjega dela, ki je posvečen strojem za predelavo in obdelavo lesa, imela važno mesto razstava pohištva, lesenih hiš in najrazličnejših strojev za kmetijstvo in gospodinjstvo. Če ne bi bilo te kombinacije, bi se prav gotovo odrekli pretežni večini tistih 30.000 ljudi, ki letno obiščejo razstavišče v Celovcu.

Največ podjetij, ki bodo razstavljala v Celovcu, je letos iz Avstrije (804 podjetij), iz Nemčije jih pride 297, iz Italije 79, iz Švice 50; na petem mestu pa je že Jugoslavija s 46 podjetji, ki bo tudi na letošnjem velesejmu imela svoj paviljon. V njem bodo podjetja iz SR Slovenije in Hrvatske razstavljala pohištvo, živila, športno opremo in druge izdelke iz lesa. Poleg tega so zastopane seveda tudi druge države EFTA, EGS ter Vzhoda, 63 podjetij pa pride iz prekomorskih držav.

Velesejem bodo popestrile tudi posebne razstave, ki so jih sestavila nekatera strokovna združenja. Tako bo videti žago, mizarstvo in razne druge razstave. Zvezno ministrstvo za pouk in umetnost je pripravilo razstavo na temo „Mamila varajo in razočarajo“, Zbornica za kmetijstvo in gozdarstvo pa skuša obiskovalcem približati problematiko zaščite okolja.

Dr. Kernler „poročilja“

V 30. številki Našega tednika smo komentirali nekatera poročila „Kärntner Kirchenblatta“ v velikovški dekaniji.

K temu komentarju se je oglasil grebinski župnik g. dr. Friedrich Kernler in bistveni del njegovega pisma objavljamo dobesedno: „Zu meiner Äußerung bringen Sie die Bemerkung: „Kot vemo, v dvojezičnem Grebinju v cerkvi ni nič slovenščine.“

Diese Behauptung entspricht nicht den Tatsachen. Wir geben zu, daß zwischen Markt Griffen und anderen gemischtsprachigen Pfarren ein Unterschied besteht. Daß aber in unserer Kirche überhaupt nichts Slowenisches zu finden sei, müssen wir als unwar zurückweisen. An unserem Anbetungstag (23. Jänner) ist jedesmal ein Gottesdienst in slowenischer Sprache, mit slowenischer Predigt und slowenischem Gesang. Jeden Tag ist Beichtgelegenheit auch in slowenischer Sprache. Ich Sorge außerdem dafür, daß bei Beichtaushilfen soweit als möglich immer ein Herr kommt, der beider Sprachen mächtig ist. Die „Nedelja“ und das Kinderblatt „Otrok božji“ liegen jeden Sonntag in der Kirche öffentlich zur Mitnahme auf. Ich setze mich in der Kirche ein für die Abnahme der Bücher der Hermagoras-Bruderschaft. Jeder, der es wünscht, kann mit mir ohne Bedenken slowenisch sprechen. Auch unterm Jahr singen wir in der Kirche manchmal slowenische Lieder. Auch bei anderen kirchlichen Funktionen wird nach Wunsch slowenisch gebetet.

IZ VSEBINE:

Nova številka „V presečišču“	str. 3
Turistični napotki za Primorsko	str. 3
Kulturna prireditev v Ločah	str. 4
„Veste, kaj so rekli?“	str. 6

„Zakon“ Egipt - Libija

Pred kratkim so se v libijskem mestu Bengazi zaključili pogovori med egiptovskim predsednikom Sadatom in libijskim predsednikom Gedaffijem, na katerih so se dokončno odločili, da se bosta obe državi združili v enotno novo državno tvorbo. Združitev bo potekala postopoma, 1. septembra prihodnjega leta pa bo v Egiptu in Libiji referendum, na katerem bosta ljudstvi obeh držav potrdili odločitev političnih organov. Nova država bo štela 37 milijonov prebivalcev, ozemlje pa bo merilo tri milijone kvadratnih kilometrov; če bo pobuda uspešno izpeljana do konca, bo to največja država na afriški celini. Med Egiptom in Libijo od februarja letos že obstaja federacija, v katero je vključena tudi Sirija, vendar zaenkrat ne predstavlja najbolj tesne vezi med tremi članicami. Ni izključeno, glede na dokaj ne-

stabilne notranjepolitične razmere v teh arabskih državah, da se njihovi medsebojni odnosi ponovno ohladijo ter bo združitev med Egiptom in Libijo tako padla v vodo.

Obe državi sta sklenili sledeče:

1. Ustanovilo se bo združeno politično poveljstvo. Sklep o njegovi sestavi bosta izdala oba državna predsednika.

2. Združeno politično poveljstvo naj se ustanovi čim prej.

3. Združeno politično poveljstvo ustanovi posebne odbore iz zastopnikov obeh republik za ustavne zadeve, politične organizacije, za obrambo ter narodno varnost, za gospodarske subjekte, zakonodajo in sodstvo ter za upravne in finančne ustanove. Podobne odbore bodo ustanovili tudi za pouk in znanost ter kulturo in informacijo.

Škocijan: Socialisti niso več enotni

Diskriminacija slovenskih društev v občini se nadaljuje

Pri seji občinskega odbora v Škocijanu, dne 8. avgusta, se je že ob prvi točki dnevnega reda razvila precej živahna debata. Socialistična frakcija je predložila načrt za zazidavo, ki je med drugim predvideval, da se sme zazidati samo polovica prostora, druga polovica pa naj ostane za parkirne prostore in tako imenovani zeleni pas. ÖVP se je zavzela za 70 odst. zazidavnega prostora, verjetno zato, ker v stranki prevladujejo hotelirji s Klopinjskega jezera, ki jim je seveda po volji čim večja stanovanjska kapaciteta.

Zastopnik Slovencev Wutte se je izrekel za čim več rekreacijskega prostora ob vsaki stanovanjski hiši, torej za čimvečji zeleni pas, bil pa je pripravljen glasovati za kompromisni predlog, če bi se mogli zediniti obe veliki stranki.

Po prekinitvi debate — SPÖ je naprej vztrajala na faktorju 0,5 — je prišlo do vsekakor nevsakdanjega slučaja, da je glasoval župan Jesse (za seboj je potegnil še odbornika SPÖ Sorgerja) proti sklepu socialistične frakcije za predlog ÖVP. Po seji je bilo slišati glasove, da je sedaj županu Jesseju odbila ura županovanja, vsekakor pa je bilo pričakovati županovo potezo, kajti pred nedavnim je moral nehati z zazidavo hiše na podlagi odločbe velikovškega okrajnega glavarstva, katerega reprezentant dr.

Holzer je frakcijski vodja socialistov v občini.

Po zanje negativnem glasovanju je frakcija SPÖ zapustila sejno dvorano, s čim občinska seja ni bila več sklepčna in se je morala zaključiti.

- Na dnevni red seje bi moralo priti tudi
- vprašanje nastopov slovenskega zbora
- „Danica“ pri občinskih turističnih prireditvah. Izvedeli smo, da je občinski odbor za turizem tako sodelovanje že od
- klonil, da se občinsko predstojništvo ni

- moglo zediniti in da je župan Jesse izjavil: Das kommt nicht in Frage! S pozor-
- nostjo bomo zasledovali tudi ta pojav
- diskriminacije in z velikim zanimanjem
- bomo beležili zadržanje slovenskih mandatarjev v večinskih strankah.

- Na včerajšnji seji smo videli, da so odborniki radi pripravljene glasovati proti
- strankarski disciplini, če gre za osebne koristi; bomo videli, kaj bodo napravili
- slovenski odborniki, ko bo šlo za narodne interese?

Gorenjski sejem odprt

Ob navzočnosti odličnih gostov, med njimi Jovanka Broz-Tito ter vdova bivšega egiptovskega predsednika Nasserja, so v petek otvorili Gorenjski sejem.

Sejem traja do vključno 15. avgusta in bo imel — tako kot vedno — komercialni in potrošniški značaj. Obiskovalci se lahko odločijo za nakup na samem sejmu ali pa sklenejo ustrezne pogodbe.

Sejem obiskovalcem nudi veliko izbiro blaga, zlasti pohištva, vseh vrst tehničnih predmetov za gospodinjstva in industrijo, blago za konfekcijo, motorna vozila in druge izdelke, ki se uporabljajo v vsakdanjem življenju.

Posebno poglavje na sejmu je kmetijska mehanizacija, zlasti lažja, ker je po tej zelo veliko povpraševanje. Velika trgovska in posredniška podjetja, ki se ukvarjajo z uvozom in prodajo tovrstne mehanizacije, so se v tem primeru dobro pripravila in tudi dobila ustrezna sredstva za uvoz.

Na razstavnem prostoru, ki je prvič na lastnih sejmskih površinah v Savskem logu, razstavljajo razstavljalci iz 12 držav in seveda tudi domači razstavljalci. Sodeluje 308 firm, od tega 93 iz inozemstva. Pri tem moramo poudariti, da so nekateri razstavljalci iz inozemstva letos prvič na sejmu — Hongkong, Kanada — pa tudi to, da so nekateri države slabše udeležene. Avstrija sodeluje z 32 firmami (lansko leto s 46), Italija z 31 (lani 32), ZR Nemčija 16 (lani 18). Druge države sodelujejo z manjšim številom. To so: Švica 2, Danska 1, Švedska 3, Norveška 1, Japonska 3, Hongkong 1, Indija 1. 215 razstavljalcev je iz Jugoslavije.

Razstavljalci imajo na voljo 7500 kvadratnih metrov pokritega prostora, 6000 kv. metrov zunanega, 4000 kv. metrov prostora je

namenjeno gostinstvu in 1500 kv. metrov prostora za zabavne parke. Pri tem omenimo še, da so organizatorji imeli velike težave s pivnico piva, ki pa jih niso uspeli prebroditi, tako da te „atrakcije“ na sejmu letos ne bo.

Na sejmu bodo tudi letos kupovali z 2% popustom, motorna vozila pa z 1 odst. — izvzeti so osebni avtomobili. Letošnja sejem-ska prireditev pa ne bo imela modne revije — zaradi objektivnih težav — bo pa zaradi tega organizirana kasneje.

Sejem bo odprt vsak dan od 9. do 19. ure, po 19. uri pa bo do polnoči zabavno-glasbeni program s plesom.

S Koroške so bili navzoči deželna poslanca Lubas in Knafel ter ravnatelj trgovske zbornice dr. W. Dareb.

Požar na Djekšah

Kmeta Jožefa Kräuterja, pd. Potnika na Djekšah je v soboto dohitela huda nesreča. V njegovem skednju je izbruhnil požar, ki je uničil celo poslopje. Pri tem je prišel ob življenje tudi 66-letni Anton Požnar, ki je prenočeval na skednju.

Do požara je prišlo, ko je Anton Požnar, ki je bil doma iz Kranja, pa že dolga leta delal pri Lebarju na Djekšah, prenočeval na Potnikovem skednju. Gospodar mu je bil to dovolil. Pač pa je v usodni noči Požnar prišel vinjen domov in si na skednju prižgal cigareto in pri tem zaspal. Cigareta je vnela seno in kmalu je stalo vse poslopje v ognju. Antona Požnarja je dim zadušil in je zgorel. Škoda, ki jo je povzročil ta požar, znaša skoraj en milijon šilingov. Na žalost poslopje ni bilo polno zavarovano.

Mnenja o varnosti

Zunanji ministri Avstrije, Danske, Finske, Kanade, Norveške, Švice, Švedske in Romunije odgovarjajo „Medjunarodni politiki“ o evropski konferenci

„Medjunarodna politika“ objavlja v avgustovski dvojni številki odgovore osmih zunanjih ministrov na nekatera vprašanja o pripravah na evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju, ki jim jih je zastavil direktor in glavni ter odgovorni urednik revije Dušan Blagojević. Odgovarjali so zunanji ministri Avstrije, Danske, Finske, Kanade, Norveške, Švice, Švedske in Romunije.

Kirchschläger: spoštovanje suverenosti in neodvisnosti

Avstrijski zunanji minister Rudolf Kirchschläger je posebej poudaril pomen sklepnih priprav na konferenco o evropskem sodelovanju in varnosti, rekoč, da bo v zadnjih pripravah na konferenco „sila važno najti čim širše izhodišče za rešitve, ki bodo omogočile, da bi Evropa v svojem prizadevanju za varnost, ublažitev napetosti in sodelovanje storila pomemben korak naprej. V vsakem pogledu je to uresničljiv cilj, če dosežemo, da bo bodoči sistem evropske varnosti slonel na vsestranskem in resničnem zaupanju in volji, da spoštujejo suverenost, neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost vseh držav te celine.“

Andersen: podrobnejši dogovor

Na to je svoj odgovor navezal tudi danski zunanji minister K. B. Andersen, ki je dejal: „Po mnenju danske vlade je glavni cilj multilateralnih priprav na konferenco o varnosti in sodelovanju v Evropi v tem, da bi dosegli sporazum o dnevnem redu konference.“

Treba se je tudi natančneje dogovoriti o tem, kaj naj bo predmet razprave o raznih točkah dnevnega reda, tako da vnaprej zadostno pripravimo skupna tla za vse udeležene države, ki bodo potem lahko po pravici pričakovale, da bo konferenca resnično uspešna.

Poleg tega bo treba na tem pripravljalnem sestanku odločiti o sklopu konference in o proceduralnih vprašanjih, to se pravi, da bo treba vedeti, ali bodo komisije dnevno opravljale svoje delo, ker v tem primeru bi bilo treba vnaprej določiti, o čem bodo te komisije razpravljale. Naposled pa se je treba dogovoriti tudi o času in kraju konference.“

Sorsa: memorandum finske vlade

Na nekatera vprašanja v zvezi s sklepnimi pripravami na konferenco je odgovoril finski zunanji minister Kalevi Sorsa, čigar vlada je v teh pripravah še posebno vneto sodelovala.

„Finska vlada je v svoji spomenici z dne 24. novembra 1970 predlagala, naj bi voditeljem misij v Helsinkih priporočili, da se o pripravah na konferenco o varnosti posvetujejo s finskim zunanjim ministrom in da to store, če bo vladam prav, na multilateralnih sestankih v Helsinkih. Znano je, da so vlade ta predlog sprejele in da je prvi del že uresničen. Od decembra lani do danes je finsko zunanje ministrstvo imelo dvostranske pogovore s predstavniki tridesetih vlad.“

Tako bo uresničen tudi drugi del finskega predloga, saj so zainteresirane države pokazale pripravljenost, da se udeležijo multilateralnih posvetov v Helsinkih. Ta hip poskuša finska vlada določiti datum, ki bi bil sprejemljiv za vse udeležence, kakor tudi doseči soglasje o drugih vprašanjih, ki jih bo treba urediti, preden se začne multilateralni posveti.“

Sharp: za splošno popuščanje napetosti

Udeleženci te svojevrstne „okrogle mize“, ki jo je organizirala „Mednarodna politika“, so posebno pozornost posvetili vprašanju, kako lahko konferenca o evropskem sodelovanju in varnosti vpliva na sosednja območja in sploh na razmere v svetu.

O tem je kanadski zunanji minister Mitchell Sharp dejal:

„Glede na to, da bo konferenca o varnosti in sodelovanju, ko bo do nje prišlo, v glavnem posvečena evropskim vprašanjem, bi se bistveno izboljšal položaj, kar zadeva varnost na tem območju — to pa bi moralo vključevati tudi zmanjšanje vojaške konfrontacije — pozitivne posledice pa bi se pokazale tudi na drugih območjih. Eden največjih rezultatov uspešne konference bi lahko

bilo splošno zmanjšanje napetosti in spodbuda v prid pogajanjem kot metodi za urejanje najbolj perečih problemov.“

Kapelen: zveza med evropsko in svetovno varnostjo

Norveški zunanji minister Andres Kapelen pa je o tem rekel:

„Zdi se mi očitno, da je varnost Evrope tesno povezana s svetovno varnostjo. Važnejši politični dogodki v Evropi rodijo posledice v drugih delih sveta in narobe. Najbolj svež primer, ki to dokazuje, je dejstvo, da sta dve zadnji veliki vojni izbruhnili v Evropi in se razvili v svetovni požar.“

Graber: mir je nedeljiv

Šef zveznega političnega departmaja Švice Pierre Graber je razvil tezo o nedeljivosti miru, s tem pa tudi o medsebojnem vplivanju razmer na svetu in stanja v mednarodnih odnosih, rekoč:

„Mednarodni odnosi se danes razvijajo tako, da dogodki v katerikoli geografski coni neizogibno vplivajo na druga polja svetovne šahovnice, bodisi v pozitivnem, bodisi v negativnem smislu. Skratka, mir in varnost sta nedeljiva. Že zdaj je očitno, da konferenca o varnosti ne bo ostala brez vpliva na konflikte in probleme v sredozemskem bazenu, in sicer ravno toliko, kolikor bo dosegla konkretnih rezultatov. Kar za-

deva spopad na Bližnjem vzhodu, ne smemo pozabiti na dejstvo, da je potekal po svojih lastnih zakonitostih.“

Vickman: načela ustanovne listine OZN

Švedski zunanji minister Christer Vickman je mnenja, da je vprašanje varnosti poglavito, ter je poudaril, da je treba načela ustanovne listine OZN povezati z evropsko konferenco. Poleg razorožitve je zanj velikega pomena mirno poravnavanje sporov in nesoglasij.

„V izjavi švedske vlade v razpravi o zunanji politiki z dne 23. marca 1972 je rečeno, da se bo zaupanje med evropskimi državami okrepilo, če bo na bližnji evropski konferenci o varnosti mogoče doseči soglasje o nekem mehanizmu za izglajevanje sporov. Ena od nalog konference bi lahko bila, da skuša ustanoviti organ, ki bi mu prijavljali spore in ki bi posredoval pri iskanju rešitve ali opravljal arbitažo.“

Manescu: sporazum o enakopravnosti vseh držav

Glede najvažnejših nalog evropske konference je romunski zunanji minister Corneliu Manescu dejal:

„Predvsem mislim, da morajo evropske države doseči popoln sporazum o enakopravnosti vseh držav, spoštovanju neodvisnosti in suverenosti sleherne dežele, o nevmešavanju v notranje zadeve, o medsebojni koristi. Že v tej fazi vzpostavljanja varnosti naše celine je brezpogojno potrebno, da vsaka država prevzame slovesno obveznost, da bo spoštovala ta načela z drugimi državami; ta obveznost bo pomenila, da z ničimer ni mogoče opravičiti kršitve zgoraj omenjenih načel. Nujno potreben je tudi splošne evropski sporazum, v ustrezni pravni obliki, s katerim bi se vsaka država zavezala, da ne bo grozila s silo ali uporabljala sile v odnosih z drugimi državami, ko bo treba urejati sporne probleme, kakršni so sedaj ali utegnejo v bodočnosti vznikniti med njimi.“

ZDA: Eagleton ne bo kandidiral

Senator Thomas Eagleton je na tiskovni konferenci v Washingtonu sporočil, da je odstopil kot demokratični kandidat za podpredsednika ZDA. Z njegovim odstopom je pravzaprav konec enotedenskega političnega viharja, ki je pretresal demokratično stranko, ko je ameriška javnost izvedela, da se je Eagleton trikrat zdravil na psihiatrični kliniki, toda možnosti Georga McGoverna za predsedniško zmago nad Richardom Nixonom v novembrskih volitvah so zdaj nedvomno manjše kot so bile po njegovi prepričljivi zmagi na demokratični konvenciji. McGovern je obenem tudi postavljen pred veliko dilemo, komu naj ponudi to mesto na „demokratiški listi“.

Primer Eagleton je dobil še širše dimenzije, ko je sloviti novinar Jack Andersson objavil, da je policija v zvezni državi Missouri šestkrat zaustavila senatorja zaradi prehitre vožnje ali vožnje v pijanem stanju. Eagleton je demencialno poročila in zahteval,

naj Andersson predloži dokaze o svojih „odkritjih“, toda dokumentov o takšnih prekrških ni v policijskih arhivih. „Associated Press“ je sicer odkrila, da je senator napravil štiri lažje prometne prekrške pred štiriindvajsetimi leti, ko je bil star 18 let, toda očitno je tudi, da takšni prekrši ne bi vplivali na Eagletonovo politično kariero, če ne bi javnost izvedela za njegovo zdravljenje na psihiatrični kliniki.

Seveda je razumljivo ogorčenje tistih funkcionarjev demokratične stranke, ki so štiri leta pripravljali McGovernovo kandidaturo, in potem doživeli pravi šok, ko je ameriški tisk objavil podrobnosti o Eagletonovi bolezni. Ogorčenje javnosti je še bolj razumljivo, ker je status ameriškega podpredsednika tako pomemben, da je vsako tveganje s človekom, ki je nekajkrat doživljal psihološke krize, nedopustljivo.

In končno je najboljša ilustracija, kako pomembna je institucija podpredsednika v

političnem življenju ZDA, tudi dejstvo, da so bili trije ameriški predsedniki med zadnjimi petimi predhodno tudi podpredsedniki.

Primer Thomas Eagleton je tako nedvomno povečal možnosti Richardu Nixonu za zmago na predsedniških volitvah.

KANDIDAT JE ZDAJ SHRIVER

Senator George McGovern je v izjavi po radiu in televiziji potrdil, da je imenoval Sargenta Shriverja za podpredsedniškega kandidata demokratične stranke na novembrskih predsedniških volitvah. Shriver je znan ameriški diplomat, zet družine Kennedyjevih in aktiven politik demokratične stranke.

MILIJARDE ZA PROTIRAKETNE PLOŠČADI V EVROPI

Po vesteh iz Bonna je zahodnonemška vlada prišla do zaključka, da je organizacija za graditev raketnih ploščadi v Evropi — ELDO (European space vehicle launcher development organization) predraga ustanova. Zaman je bilo vloženih v njo 600 milijonov dolarjev; sama Nemčija je prispevala od tega 200 milijonov. Nima smisla tako — računajo Nemci — trošiti toliko denarja za proučevanje in gradnjo raketnih ploščadi v Evropi, ko stane postavitve ene ploščadi v Evropi 25 milijonov dolarjev. Američani pa postavijo še boljše ploščad vrste Thor-Delta za 8 milijonov dolarjev. Prevladuje mnenje, da se z nemškim predlogom za likvidacijo organizacije ELDO ne bodo strinjali Francozi, ker nočejo zaiti v odvisnost od Amerike v tem pogledu. V organizaciji so poleg Zahodne Nemčije Francija, Norveška, Belgija in Avstralija. Velika Britanija je bila članica od leta 1962, vendar je izstopila proti koncu lanskega leta.

HITREJŠE IZSELJEVANJE JUDOV IZ SOVJETSKE ZVEZE

V prvem polletju 1972 se Židje hitreje izseljujejo iz Sovjetske zveze. Junija se je izselilo 3500 Judov, v vsem prvem polletju pa 16.000. V vsem letu 1971 se jih je izselilo 15.000, medtem ko je število židovskih izseljencev leta 1970 znašalo samo 1000. Znano je, da se je za Žide zavzel tudi Nixon med svojim obiskom v Moskvi.

ATENTAT NA SKLADIŠČE NAFTE PRI TRSTU

4. avgusta 1972 so zagorela skladišča nafte pri Trstu. V ta skladišča dovažajo nafto z ladjami iz severne Afrike. Libija, soseda Egipta, je najbogatejša afriška država, kar se tiče nafte.

Pri Trstu je 25 ogromnih tankov, v katerih tekoče zlato zbirajo in ga potom nafto voda spravljajo v zapadnonemški Ingolstadt. Preko Koroške in Štajerske pa 410 km dolg odcep tega voda dobiva nafto tudi rafinerija Schwechat pri Dunaju.

Do sedaj preiskava še ni dognala so atentatorji v nemški skrajni levici ali pa med Arabci, ki niso zadovoljni z najnovejšo politiko Libije in Egipta.

Na sliki (glej spodaj) vidimo oblake dima, ki se dvigajo več sto metrov proti nebu.

Pričevanja o tragični izkušnji naših ljudi

DOPOLNJEN PONATIS IZ „PRIMORSKEGA DNEVNIKA“

Pravkar je Založništvo tržaškega tiska izdalo dopolnjeni in popravljeni ponatis spominov na sloviti prodor pri Kobaridu leta 1917. Zbral jih je Andrej Pagon Ogarev, daljši znanstveni pripis k njim pa je prispeval dr. Ivo Juvančič. Knjižica ima 48 strani, opremil pa jo je Klavdij Palčič.

Boji na soški fronti, posebno še slovita dvanajsta bitka, so bili po mnenju naših najpomembnejših zgodovinarjev za nas Slovence „življenjskega pomena“, saj so v veliki meri vplivali na povojno določanje mejne črte po naših tleh. Ta bi zaradi imperia-lističnih apetitov nekaterih držav bila precej drugačna — in to v našo škodo — če bi Italijanske čete med vojno zasedle naša tla. Mnogo premalo je na Slovenskem knjig, ki govorijo in vrednotijo ta dogajanja, tako glede na pomembnost dogajanja kot tudi zaradi strahovitih vtisov, ki jih je prva svetovna vojna pustila v ljudeh. Italijanska literatura o soški fronti, posebno spominska, je mnogo bogatejša, čeprav so potekali boji ves čas na naših tleh in so bile tudi žrtve naših ljudi silno velike.

Pripovedi, pričevanja, spomini gotovo niso najzanesljivejši zgodovinski vir — o tem govorijo popravki dr. Juvančiča z Inštituta

za narodnostna vprašanja v Ljubljani. Neposredna doživetja posameznikov so bila večkrat tako močna, da so nekako prerasčala in po svoje razpletala zgodovinska dejstva, kakor jim sicer lahko sledimo po arhivskih materialnih in drugih virih. Zato pa niso spomini nič manj zanimivi, še več, mnogokdaj so celo človeško bolj resnični, vedno pa pretresljiv dokument o doživljanju in podoživljanju preprostih ljudi ob velikih dogodkih. V knjižici je tako pričevanje Ignaca Podreke, ki je s samoumevno velikodušnostjo rešil življenje italijanskemu častniku, čeprav ga je malo prej ta obstrelil.

Ne vem, če se na prvo svetovno vojno in na soško fronto navezujejo kake ljudske

pesmi. Pripovedovanja ljudi, ki so bili v tej moriji udeleženi tako ali drugače, so preveč živa in intenzivna in bi se lahko le čudili, če se ljudska ustvarjalnost te snovi ni lotila, saj so, posebno na Primorskem v zadnjem času odkrili celo mnogo ljudskih pesmi, ki govore o fašizmu in narodnoosvobodilnem boju.

Knjižica Andreja Pagona Ogareva je tako ne samo zanimivo in prijetno branje ampak tudi opozorilo, da bomo morali Slovenci o prvi svetovni vojni še pisati, razmišljati in jo ovrednotiti iz kar najbolj različnih vidikov: iz tega zgodovinskega dogajanja je navezadnje le nastala naša prva državna tvorba po Karantaniji.

Nova številka „V PRESEČIŠČU“

Izdajatelj kulturni oddelek koroške deželne vlade je dal na svetlo novo številko „koroških kulturnih zvezkov“ „V presečišču“ („Im Schnittpunkt“). Pretežni del te letos prve — hkrati dvojne — številke deželne kulturne revije je posvečen koroškemu glasbenemu življenju. Veliko je najti poročil o lanskim in letos že minulim glasbenim forumih, razglabljanja o njih pomenu, smislu nadaljevanja in če naj bi se nadaljevalo, kako, da bi hkrati oplodili koroško glasbeno njivo z kar se da svetovno glasbo, da bi našli tu pa tam nov talent, in da bi vsi ti glasbeni in umetniški forumi konec koncev dali uradni Koroški potrebno ime.

Po kratkem znanstvenem odlomku o možnosti poučevanja glasbene znanosti v obliki curriculum na celovški visoki šoli preide list spet v oficialno reprezentacijo dežele: Predstavi nosilce kulturnih nagrad lanskega

PEVSKI ZBOR „JACOBUS GALLUS“ IZ TRSTA NA GRAMOFONSKI PLOŠČI

Pevski zbor „Jacobus Gallus“ iz Trsta, ki ga vodi Ubald Vrabec, je pred kratkim izdal svojo prvo gramofonsko ploščo. Na njej prevladujejo stare tržaške ljudske pesmi v priredbah različnih, zlasti domačih skladateljev, kar gotovo predstavlja umestno odločitev, ki bo pripomogla, da se bo tudi širši slovenski kulturni prostor seznanil z eno od pomembnih vej tamkajšnje kulturne dejavnosti. Plošče še nismo imeli priložnost slišati, zato bi se zaenkrat zadovoljili s tem kratkim opozorilom, obširneje pa bomo poročali kdaj drugič.

leta: Johannes Lindner, dr. Nikolaus Fheodoroff, Gerd F. Jonke, Arnulf Komposch, dr. Johann Sampl.

Sledi kratko kramljanje o gledališču, koncertu, galeriji in literaturi, v zadnji predstavlja Helmut Scharf nekaj novih knjig koroških literatov.

Preden se naznani kulturni pogled na letošnje kulturne dogodke, seveda ne sme manjkati rubrika „Alpen-Adria“.

Summa summarum: Lep zvezek, ki pomaga reprezentirati, nikakor pa ni reprezentativen.

P. S.: Berite v tej zvezi tudi pod „kulturnim utrinkom tedna“.

OPOZORILO!

Ste že dobili novo številko koroške kulturne revije MLADJE? Če ne, jo lahko kupite v knjigarnah Naša knjiga, Gasometergasse 10 in v Mohorjevi knjigarni, 10.-Oktober-Straße 26 v Celovcu.

V Mladju št. 11 so literarna dela, članki, razprave in eseji koroških kulturnih delavcev. Kdor želi biti na tekočem, kaj se med koroškimi Slovenci dogaja na literarnem in publicističnem področju, naj bere Mladje. S tem boste podprli tudi ustvarjalno delo naših kulturnikov.

Mladje
UREDNIŠTVO IN UPRAVA

VIŠARSKA POVEST DRAMATIZIRANA

Sloviti božji poti na Višarjah je pisatelj Metod Turnšek posvetil povest „Božja planina“.

Iz Trsta je prispela vest, da je sedaj to povest profesor Jože Peterlin, vodja tržaškega radijskega odbora, dramatisiral in da bo prva izvedba zvečer dne 15. avgusta. Tiste, ki so jim tržaške radijske oddaje (Trst „A“) dosegljive, opozarjamo na dramski prenos Turnškove „Božje planine“. Vodstvo tržaškega radia smo zaprosili, naj oddajo posname na trak, da bo tudi celovški radio mogel igro predvajati, ali naj tržaški radijski igralci pridejo v Celovec in tudi koroški ter še deloma slovenski (preko meje) javnosti igro po radijskih valovih uprizorijo.

Tržaški radijski igralci so pred leti zelo uspešno uprizorili tudi Turnškovo lastno dramo iz koroške zgodovine, „Državo med gorami“.

KULTURNI UTRINEK TEDNA

Dežela izdaja kulturne zvezke „V presečišču“. V prvi številki te revije so poudarjali odgovorni, da pomeni to presečišče pač prostor Alpe-Jadran, presečišče treh kulturnih krogov: slovenskega, romanskega ter germanskega. Tej ideji naj bi služila ta revija.

V prvih številkah je bilo le še nekaj slutiti o tem duhu, ker so tolerirali poleg sebe tudi nekaj znanstvenikov iz slovenskega prostora. Ne vem zakaj zdaj nihče ne sodeluje več. Morda se je sodelavec zdelo, da ta revija le preveč poveličuje oficialno kulturno politiko dežele Koroške, ali pa so začeli podvomiti v idejo Alpe-Jadran. Pa še nekaj drugega: Na tej strani vidite v okviru vabilo za vse tiste, ki še nimate njene najnovejše šte-

vilke revije mladje. Izdajatelj in lastnik je klub mladje, slovenski študentje in mladi akademiki. Nimajo take podpore, kot oficialni „kulturni zvezki“, vendar ima njih revija (ocenili smo jo v št. 26 NT) nekaj, kar visoka finančna injekcija „kulturnih zvezkov“ ne premore:

„mladje: je zrcalo njegovih ustvarjalcev, ki živijo sredi današnjega sveta, namesto reprezentacije imajo le prezentacijo svojih problemov in problemov slovenskega življa na Koroškem. Zato je mladje življenjsko. In ker je življenjsko, ne dobi dotacije, kot reprezentirajoče „Presečišče“ in mora živeti od izkupička prodaje. To stanje je za Koroško dejansko reprezentativno.

Flori Sablatschan

Turistični napotki za Primorsko

(1. nadaljevanje)

Iz Landarja vodi cesta v Mrsin (Mersino) na sončnih obronkih gore Matajur. Tu se je rodil in je pokopan največji duh Slovenskih Benečanov, mons. Ivan Trinko, s pridevkom Zamejski, pisatelj in pesnik ter pisec številnih učnih spisov. Umril je leta 1952. Pred Čedadom gremo še skozi veliko slovensko vas Št. Peter Slovenov, kjer so Italijani takoj po priključitvi Slovenske Benečije zgradili veliko učiteljske, ki naj bi beneške Slovence potujčilo. Pa jih ni. Letos se je v njegovih prostorih — sto let od njegove zgraditve — zaslila tudi slovenska beseda, ker so s pomočjo občine (!) organizirali tečaj slovenščine, ki je moral biti v dveh izmenah zaradi izrednega števila prijaviteljnih.

Kmalu za tem pridemo v starodavni Čedad (ital. Cividale, furl. Cividat, po slovensko tudi Staro mesto). Čedad obiskovalca osvoji s svojo starinskostjo, ki je vidna povsod. Zvoniki imajo obliko štirikotnega stolpa s preprostimi linami in preprosto streho. Čedadski (pravilno: čedajski, kot rečejo beneški Slovenci) zvonik se razlikuje od oglejskega, ki ima na vrhu lep stožec, in od elegantnega beneškega, ki nosi na vrhu lepo piramido. Čedad je bil mesto že v času Langobardov in je iz tega časa ohranil majhno cerkvico (Tempietto langobardo), menda edino langobardsko stavbo na svetu sploh. Stolnica z mnogimi cerkvami naokrog in značilni Hudičev most nad Nadižo, nam pričarajo pravo srednjeveško okolje z vso starinskostjo.

Od Hudičevega mosta je lep pogled na slovensko-beneške vasi in posebno na veli-

ko božjo pot Staro goro, s katere je čudovit razgled na Slovensko Benečijo in Furlanijo. Za tem hribom je tudi nekaj vasi, kjer delujejo prizadevni beneško slovenski duhovniki, vasi Hlodič, Dreka in še nekaj manjših. Izdajajo beneškoslovenski list „Dom“, ki izhaja v župniji Dreká (Drenchia). V Čedadu deluje edino beneško prosvetno društvo „Ivan Trinko“. Beneški Slovenci se morajo mnogo izseljevati in prav to je danes rak rana te prijazne slovenske deželice in njenih ljubeznivih ljudi. Toda Benečani so zelo zavedni in tudi v tujini ostanejo zvesti svojim dolinam. V Švici so ustanovili društvo „Emigrant“ v kraju Yverdon, ki je naglo ustanovilo še podružnice po mnogih krajih in celo v več državah, menda celo v Argentini. Izdaja tudi list istega imena, ki mu dežela Furlanija-Julijska krajina daje tudi prispevek. Ko gledamo te rahle znake prebujenja in upanja te revne a tako prijazne deželice, nam je lažje pri srcu. Ljudje se počasi rešujejo strahu, ki so ga zasejali fašisti v vasi in v duše ter po zadnji vojni podivjani tri-koloristi kot se je le redko kje v Sloveniji dogajalo. „Pomlad“ v Beneški Sloveniji kot so senzacionalno pisali nekateri slovenski listi, a do prave pomladi je še daleč. Toda danes tudi najbolj zakrknjeni uvidevajo, da po starem ne bo šlo več naprej. Oblikuje se skladno sožitje italijanskih, slovenskih in furlanskih ljudi v deželi v splošno zadovoljstvo vse demokratične javnosti.

Obisk furlanskega glavnega mesta Vidma (ital. Udine, furl. Udin) bi bil za naše popisovanje preobširen, toda mesto moramo obi-

skati in spoznati nekoliko značaj prijaznih Furlanov. V Vidmu izhaja tudi slovenski časnik „Matajur“. Iz Vidma se ponovno vračamo k obronkom hribov proti mestu Krmin (Cormons), ki je bil nekdanje središče Goriških Brd, sedaj pa je samo njih del. Mesto je tudi danes središče vinarstva in sadjarstva. V njem živi precejšnje število Slovencev, imajo svoje društvo in bi radi tudi uvedli eno nedeljsko slovensko mašo. V Krminu ima tovarno pohištva slovenski podjetnik Prinčič.

Pridemo končno v Gorico, kamor se steka vsa gornja Primorska, mesto, kjer so delovali najodličnejši slovenski velemožje, pesnik Gregorčič, politik Anton Gregorčič, profesor bogoslovja, mislec in škof dr. Mahnič (on je ubranil kot škof na Krku glagolitsko bogoslužje, kot najstarejšo pričo slovenske panonske kulture, pred pritiskom italijanskih nacionalistov in avstrijskega cesarja), tukaj je deloval France Bevč, tukaj se je šolal globoki Ivan Pregelj, pisatelj in cerkveni skladatelj Vinko Vodopivec, mučniški Lojze Bratuž, svetniški nadškof Sedej, ki je moral zaradi fašističnega nasilja leta 1931 odstopiti in še cela vrsta duhovnikov, kulturnikov, narodnih delavcev. Katoliška misel je bila v goriškem javnem življenju vedno globoko zasidrana, toda brez kake zagnanosti ali klerikalizma. Še danes lahko doživite v skupnem romanju z goriškimi Slovenci nekaj globokega, kot da bi se tu čuvalo nekaj, kar drugod rušijo viharji modernizma.

V Gorici imamo danes številne slovenske ustanove in trgovine in tudi v italijanskih trgovinah govorijo slovensko. V ulici Morelli 14 je slovenska Kmečka banka, r. z. o. j., kjer lahko zamenjate denar in opravite bančne posle. Banka je opolnomočena tudi za

posle v zunanji trgovini, kar bo verjetno zanimalo naše gospodarstvenike. Pod mogočnim gradom je obširen trg Travnik (Piazza Vittoria) z mogočno cerkvijo sv. Ignacija, kjer je v nedeljo ob 9. uri slovenska maša z zborovskim petjem. Ob 6.30 je slovenska maša v stolnici, ki se nahaja v starem delu mesta na Stolnem trgu (Piazza Duomo). Ob 10. uri je slovenska sv. maša pri sv. Vidu na Placuti (Riva Piazzutta), ob 8. uri in ob 19.30 (poleti ob 20.30) pa pri Sv. Ivanu, kjer je bila ustanovljena slovenska mestna župnija, ki zajema Slovence v vsem mestu, vendar ostanejo še nadalje člani rednih mestnih župnij. (Bi bila taka slovenska župnija s slovensko cerkvijo mogoča tudi v Celovcu?)

V Gorici je bila slovenska narodna misel prežeta s krščanstvom, tako da nosijo vse narodne ustanove naziv kot katoliške. Na Travniku št. 25 je Katoliška knjigarna (Libreria cattolica). Na Placuti (Riva Piazzutta) 18 je Katoliška tiskarna (tipografia Budin), kjer se tiska „Katoliški glas“, list, ki ga izdaja Katoliško tiskovno društvo, Slovensko Alojzijevešče v ulici Don Bosco 11, Zavod sv. Družine (Slovensko sirotišče) v ulici Don Bosco 66, ki ga upravljajo šolske sestre in ki pravkar z milodari in prispevki gradijo novo poslopje.

V ulici Viale Settembre je nov Katoliški dom, kot največji slovenski prosvetni dom v Gorici, zgrajen leta 1960. Obiskovalca bo zanimala tudi cerkev Srca Jezusovega, največja v Gorici, delo slavnega slovenskega arhitekta Fabianija. Poleg gradu, kjer je muzej in s katerega je lep razgled na goriško mesto, je izredno zanimiv tudi muzej v palači nekdanj mogočnih grofov Attems na trgu Korn (Piazza de Amicis).

(Dalje prihodnjič)

Kulturna prireditev za domačine in letovištarje

Izredno uspel večer slovenske pesmi in folklorne v Kulturnem domu v Ločah ob Baškem jezeru

Že tretjič je priredilo 6. avgusta letos — prvi koncert je bil leta 1970, drugi lani — Slovensko kulturno društvo „Jepa — Baško jezero“ večer slovenske pesmi in folklorne, namenjen tako domačemu slovenskemu prebivalstvu kot tudi številnim tujim gostom. Takoj v začetku lahko rečemo, da je tudi letos doseglo izreden uspeh. Nabit polna dvorana doma v Ločah in navdušenje poslušalcev sta nadvse zgovoren dokaz.

Podpredsednik domačega društva Janez Mikl je uvodoma pozdravil vse navzoče, med njimi prvega ravnatelja Slovenske gimnazije v Celovcu, dr. Joška Tischlerja, in v obeh deželnih jezikih razložil pomen prireditve, da namreč pokaže tisti del koroške zemlje, ki ga razni dejavniki skušajo zamolčati, namreč narodno in kulturno ustvarjanje in udeleževanje koroških Slovencev.

Zatem je pozdravil navzoče v imenu nastopajočih Vladimir Wakounig. Na kratko je orisal zgodovino sožitja Slovencev in Nemcev na Koroškem ter pokazal tujim gostom namen takih prireditev. Nato jim je predstavil nastopajoče skupine: plesalsko skupino iz Sel, ki jo vodi Marica Čebul; moški pevski zbor „Loče — Baško jezero“, ki ga vodi Šimej Triesnig in mešani zbor SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni pod vodstvom Hanzeja Kežarja. Poudaril je tudi, da je zbor „Danica“ dosegel letos na turneji po juž. Nemčiji izredne uspehe (NT je poročal o tem gostovanju, op. ured.). Slovenski pozdrav je zaključil z besedami koroškega pesnika Valentina Polanška:

„Sosed v skupni domovini
bodiva vrtnarja
lepših in skupnih dni —
in ne drug drugemu grobarja,
vsakdo rad živi!“

V prvem delu sporeda je najprej nastopila „Danica“ s tremi pesmimi: Majska noč,

Puabič sem star šele 18 let in koroška nemška Überführn, za njimi plesalci iz Sel ter loški pevci (Vasovalec, Ob večerni uri, makedonska Bolen mi leži in ruska Razbojniška).

V začetku drugega dela je zaigral trio Korotan SPD Danica nekaj poskočnih, nato so zapeli štiri pesmi loški pevci, ki so se poslovlili s Kernjakovo „Juhe, pojdam v Škufiče“, zatem so nastopili selski plesalci, za zaključek pa pevci iz Podjune. „Danica“ je morala zapeti za nameček še pesem „Stoji hartelc zahrajen“.

Posamezne točke sta povezovala za loške pevce Veronika Karglova, za Danico pa Vladimir Wakounig.

OBIRSKO

S svojim avtom se je na poti z Obirskega težko ponesrečil Anton Dolinšek, hišnik Mohorjevih domov v Celovcu. Prepeljali so ga v Celovško bolnico, kjer so mu nudili prvo pomoč in ga odpustili v domačo oskrbo.

BISTRICA PRI PLIBERKU († Anton Gril)

V torek, dne 8. avgusta, je v 68. letu starosti umrl Anton Gril, pd. Figovc na Bistrici pri Pliberku.

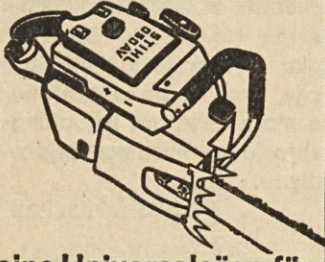
Pokojni je bil zvest član Narodnega sveta koroških Slovencev. Prizadeti družini izreka svoje sočustvovanje tudi uredništvo „Našega tednika“.

SPD Bilka — Bilčovs vabi na

PEVSKI KONCERT

v soboto, 12. 8., ob 20.30 uri v hotelu Antonič na Reki.

STIHL 050AV

eine Universalsäge für die Waldarbeit. 5,5 DIN PS stark und 9,8 kg leicht, außerdem hat sie den vibrationsdämpfenden STIHL-AV-Griff.

Gospodarski in poljedelski stroji — traktorji — motorne žage in vsi nadomestni deli — kuhinje — kuhinjski stroji in vse za gospodinjstvo — otroški vozički — televizijski in radioaparati — šivalni stroji — motorna kolesa — mopedi — mladinska kolesa za birno

najugodnejše pri domačem podjetju

Johan Lomšek

ŠT. LIPŠ — TIHOJA 2

9141 Eberndorf — Dobrla vas

Telefon 0 42 37 — 246

Oglejte si zaloge in kupite ugodno!

1972

AUF DEM FREIGELÄNDE DER ÖSTERR.
HÖLZMESSE - KLAGENFURTER MESSE

Für eine
saubere
Zukunft

kelag

SONDERSCHAU
IM EIGENEN PAVILLON

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 13. 8.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 14. 8.: 13.45 Informacije — Ljudske pesmi in viže — Iz ljudstva za ljudstvo (Pri tkalcu J. Juriču, Starigrad pri Maloščah). — TOREK, 15. 8.: 7.10 Duhovni nagovor — Češčena bodi, o Kraljica (Marijine pesmi). — SREDA, 16. 8.: 13.45 Informacije — Poper in sol. — ČETRTEK, 17. 8.: 13.45 Informacije — Iz popotne torbe (Vinko Zatelet: Siam — I. del) — Cerkev in svet. — PETEK, 18. 8.: 13.45 Informacije — Slovenski solisti izvajajo skladbe Uroša Kreka. — SOBOTA, 19. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

GOSTILNA WIESER

pd. Šašl v Slovenjem Plajberku
vabi na otvoritev v ponedeljek,
14. avgusta 1972.

Za ples igra Tržiški instrumentalni ansambel. — Prisrčno vabljeni!

Gostilničar

ŠKOCIJAN

Na Selu pri Škocijanu je finančni inšpektor g. Minko Šmid obhajal sedemdesetletnico svojega življenja. Njegovi bivši sošolci in znanci mu za ta praznik iskreno čestitamo z željo, da bi še dolga leta v svojem domu užival zaslužen pokoj.

KOZENTAVRA

V celovski bolnici je po dolgi in težki bolezni umrl g. dr. Avguštin Kinzel, prof. v pokoju. Dočakal je komaj devetinštirideset let. Študiral je v Celovcu in na Dunaju in poučeval angleščino in latinščino na realski šoli v Celovcu od leta 1947 do upokojitve zaradi bolezni. Prijatelji in znanci so se od njegovega poslovlila v četrtek, 10. avgusta, na pokopališču v Kapli ob Dravi. Družini, ki živi v Kožentavri, in materi v Grabštanju naše iskreno sožalje.

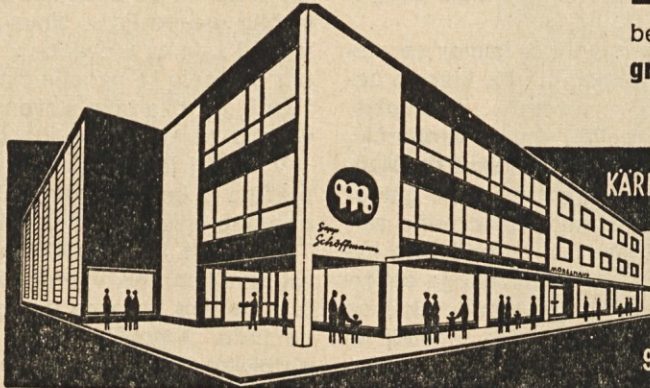
Betonske izdelke in gotove gradbene dele, Katzenbergerstropce, Purator čistilne naprave, Leca votle opeke in Leca opeke za dimnike ugodno nudi tvrdka

Ing. Alois Leeb

Wolfsberg - Priel, telefon 0 42 52 — 28 78
Köttmannsdorf - Kotmara ves,
telefon 0 42 22 — 79 11 17

Zur Österreichischen Holzmesse

besuchen Sie auch heuer wieder unsere
große Möbelschau in der Messestadthalle, 1. Stock

KÄRNTENS MODERNSTES MÖBEL-U. AUSSTATTUNGSHAUS

Sepp Schöffmann

9300 ST. VEIT/GL. - BAHNHOFSTRASSE 19 - TEL. 22 08

MIT SCHÖFFMANN FÄNGT DAS WOHNEN AN

Kmečko-tehnični velesejmski razpis nagrad Zveze koroških rajfajznovk

10 nagrad čaka na Vas:

1. nagrada: 1 Steyr čelni nakladalnik
2. nagrada: 1 Steyr-kabina za varstvo traktorista
3. nagrada: 1 garnitura nerjaveče kuhinjske posode

Natančnejša pojasnila
dobite pri
našem velesejmskem paviljonu

Zveza rajfajzovk na velesejmu v Celovcu

KAKO DALEČ JE DANES KMEČKA TEHNIKA

Zveza koroških rajfajzovk (der Raiffeisenverband für Kärnten) prikazuje na 21. avstrijskem lesnem velesejmu (od 12. do 20. avgusta 1972) v Celovcu trenutno stanje kmečke tehnike.

Celovški velesejem se vrši v času, ko niti stanje poljedelstva niti stanje industrije poljedelskih strojev ni posebno razveseljivo. Nasprotno: položaj je za vse postal zelo resen. Razmere glede kmetijskih dohodkov in prodaje so se le delno izboljšale. Temu nasproti pa so cene poskoci čile v taki meri, kot do sedaj še ni bil slučaj. Z uvedbo novega davka na povišanje vrednosti (Mehrwertsteuer) bodo nekatere cene nujno še bolj narasle.

Kljub tem negativnim izgledom naj kmetje investicije, ki so jih predvideli za leto 1972, čimprej izvedejo. Kajti na Celovškem velesejmu bodo poljedelski stroji še deloma po starih cenah naprodaj. Zveza rajfajzovk se je potrudila, da je tudi na tem velesejmu uredila razstavo po-

sedaj spravila na trg novo razdelilno napravo, ki praktično prihrani človeško delovno moč.

Na področju košnje se vedno bolj uveljavlja krožna kosilna naprava. Poleg dosedaj uporabljenih strojev za grabljenje sena je novi stroj za obračanje vedno bolj v rabi. Zato bo prikazan tudi na razstavnem prostoru Zveze rajfajzovk.

Pri vozovih za nakladanje bodo razstavljeni zelo uporabni stroji, ki jih izdelujejo avstrijske tovarne in ki bodo naprodaj po starih cenah in nakupnih pogojih.

Koristno novost ima tudi naprava za sejanje posameznih zrn. Gre za pnevmatični stroj, ki bo gotovo zanimal zlasti kmete, ki sejejo koruzo.

Tudi pri sejalnikih so nekatere spremembe tako glede natančnega sejanja kot tudi glede množične uporabe različnega semena.

Pri mlaticah ni posebnih sprememb.

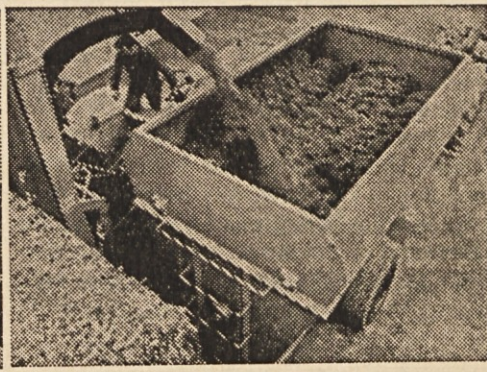
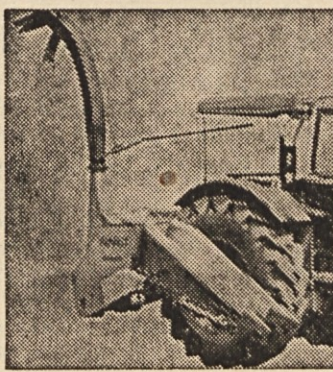
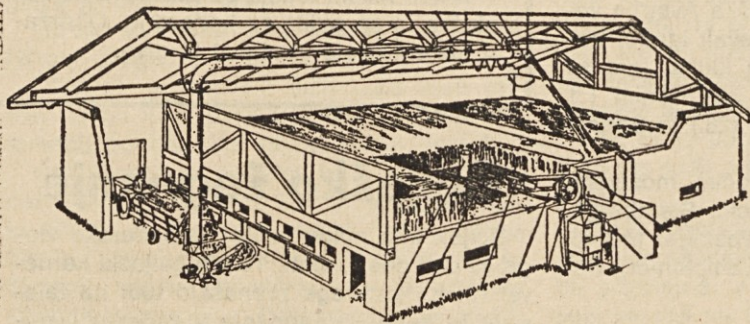
Naše kmete, ki imajo precej živine, bo zani-

zastopstvo neke švedske tvrdke. Nadalje vidite vrtno orodje, opremo za domačo delavnico, razno manjše orodje in gozdarske stroje.

Kot že zadnja leta bo tudi letos nagradno tekmovanje, po katerem bo izžrebanih deset strojev, med drugim 1 Steyr čelni nakladalnik, 1 zaščitna traktorska kabina, 1 naprava za pašno ograjo, 1 brizgalna za plevel, kuhinjska posoda, drugo brodže itd. Nagradno tekmovanje bo neposredno na našem velesejemskem razstavišču.

*

Razstavišče ZVEZE KOROŠKIH RAJFAJZOVK bo torej tudi letos nudilo obiskovalcu najnovejše pridobitve tehnike, za katere naj bi se zanimal vsak kmet in vsaka kmetica. Naše osebe bo v vsakem pogledu na razpolago s svojimi naveti. Kajti mi poznamo le eno nalogo: Pomagati našim kmetom in kmeticam v njihovi borbi za obstoj!

Slika 1: Steyr-tractor (100 KS, pogon na vsa štiri kolesa s sinhroniziranim pogonskim kolesjem, 16 prestav za vožnjo naprej in nazaj). — Slika 2: „WILD“ razdelilna naprava za seno, prikazana v obratu. — Slika 3: Rezalnik za koruzne storže. Slika 4: Krmilni voz z napravo za izpraznjevanje.

ljedelskih strojev in orodja, katera naj prikaže kmetu tozadevno najnovejše stanje.

V ospredju razvoja je treba najprej omeniti glavni poljedelski stroj — traktor. Prikazan je najnovejši model Steyr-tovarn, primeren zlasti za naše večje kmečke obrate.

Zadnja novost v pogledu razvoja traktorja, ki jo je naznačilo več tozadevnih tovarn v Hannoveru in ki jo hočejo uporabiti tudi Steyr-tovarne, bo dokončno prikazana verjetno šele prihodnje leto.

V pogledu obdelovanja zemlje smo pri novih modelih pluga in kombiniranih strojev za obdelavo njiv že prišli na nivo evropskega standarda. Za brezprašno trošenje gnojil prihaja vedno bolj v poštev trosilnik za večje površine.

Koroška je vključila velikim posevkom koruze prvenstveno živinorejska dežela. Zato je zanjo najbolj pomemben tehnični razvoj spravljana sena in silaže. Na letošnjem Celovškem velesejmu bo prikazana novost, ki bo za mnoge kmete velike važnosti: Vprašanje pravilne razporeditve sena na skednju dosedaj še ni bilo rešeno in zahteva še vedno precej delovnega časa, in to posebno v zvezi z mrzlim zračenjem. Kmečka tehnika je

mala ponovna izpopolnitev pri poljskih slamo-reznicah. S tem v zvezi boste videli na našem razstavišču zadnje novosti glede silaže koruze in koruznih storžev. Zeleti bi bilo, da bi zlasti zadnji stroji prišli pri nas bolj v promet.

Zveza rajfajzovk je pred dvema letoma pričela tudi trgovino z gradbenim materialom in je dosegla že dokaj vidne uspehe. Zato lahko vidite v posebni naši koji gradbene snovi, ki jih dobite pri nas. V zvezi s tem smo prepričani, da bo naše strokovno izvežbano osebje v zadevah gradnje hlevov in njih nadzidave lahko vsakemu dalo potrebne nasvete. Tudi naše podeželske zadruge bodo pričele s prodajo gradbenega materiala.

Zadružna organizacija se ne trudi samo v Nemčiji, ampak v zadnjem času tudi v Avstriji, da seznanimo naše kmete in kmetice še z najnovejšimi koristnimi pridobitvami, ki jih uporabljamo v hiši in okoli nje ter na vrtu. Zato je tudi Zveza koroških rajfajzovk na Celovškem velesejmu v koji „HG“ uredila vzorno hišo in vrt. Tu vidite popolno kuhinjsko opremo, primerno za kmečko gospodinjstvo, kot tudi najbolj primerno posodo in je v ta namen prevzel naš strojni oddelek

VODA NA MARSU?

Ameriški znanstveniki NASE so naznanili, da je analiza najnovejših fotografij, ki jih je posnela kabina „Mariner“, ki kroži okrog Marsa, potrdila, da sta beli področji na Marsovih tečajih iz tenke plasti ledu. Obstoj vode na Marsu, čeprav v veliko manjši količini kot na Zemlji, pa omogoča primitivne oblike življenja.

SKUPNA PRODUKCIJA JUGOSLOVANSKO-POLJSKIH CIGARET

Združeni tobačni obrati NISS so ponudili upravi državne monopola Poljske, ki letno proizvaža 85.000 ton tobačnega blaga, skupno izdelavo cigaret evropskih ali ameri-

kanskih tipov iz mešanice jugoslovanskega in poljskega tobaka. Po uspešnem zaključku pogajanj naj bi prišlo do kooperativne pogodbe med obema partnerjema nekako sredi oktobra. Medtem delajo jugoslovanski in poljski strokovnjaki na recepturi, na ovitku ter imenu cigarete.

„Jugoslovansko-poljska“ cigareta naj bi po predlogu združenih tobačnih obratov se proizvajala v Jugoslaviji, dokler še Poljska ni pripravljena na produkcijo take cigaretna znamke.

Nato naj bi prevzela petdeset odstotkov produkcije. Cigareta naj bi se prodajala na jugoslovanskem ter poljskem trgu, ter bi jo tretjim državam prodajali skupno ob enakih deležih pri dobičku.

Leitgeb
Platten

für Haus und Heim

V. Leitgeb OHG · 9125 Kühnsdorf/Kärnten

Damit Sie auch morgen Strom haben

bauen wir Kraftwerke
mit einer Leistung von
zusammen rd 1 Million
Kilowatt

Rosegg-St. Jakob
Ferlach
Malta

25 Jahre im Dienste der
Stromerzeugung

Besuchen Sie den
ÖDK
Messepavillon

25 Jahre
ÖSTERREICHISCHE DRAUKRAFTWERKE
Aktiengesellschaft
Klagenfurt

Austria Celovec - München 1:1 (1:0)

NA SLIKI VIDITE MOSTVO 1860 MÜNCHEN

V razmeroma dobri formi se je pokazala celovška Avstrija v svoji premierni igri na „domačem“ igrišču v razsvetljenem celovškem stadionu. Nekdaj prominentni klub 1860 München se je pomeril s celovškimi vijolicami. Zadnji so se kar dobro izkazali, napake zadnjih prijateljskih tekem se zmerom manj pojavljajo, napadu se vidi, da bo v državni ligi le učinkovit: nova igralca Emmericha ter Buzeka so tokrat preveč krili, da bi mogla priti prav do izraza. Kogler in Jagodič sta presenetila s pametno igro.

Prikazale pa so se slabosti v kondiciji. Pred odmorom je bila celovška Avstrija vodilna, po odmoru pa so okrevali igralci tradicionalnega münchenskega kluba. Igra se je končala z za obe strani zasluženim 1:1 (1:0). Gole sta dala Jagodič (28.) in Sohnle (80.).

Avstrija je igrala s sledečim moštvom: Horvatic; Riedlberger, Kovacic, Stemberga, Messner; Kogler, Jagodic, Wasinger (od 46. Mirnegg); Widmann (od 73. Lampichler), Buzek, Emmerich.

Iz dela Avstrijsko-jugoslovanske družbe

Pretekli teden je obiskalo na povabilo Avstrijsko-jugoslovanske družbe na Koroškem nekaj nad 40 mladincev iz Slovenije, ki trenutno bivajo v izmeni v mladinskem domu v Goseljni vasi, koroško glavno mesto Celovec. Kot znano, preživlja svoje počitnice v Poreču 40 koroških otrok.

Zelo so pogrešali mladinci seveda celovškega zmaja, ki je zaenkrat postal žrtev celovških gradbenih podvigov. Posebno zanimanje je vzbudil pri gostih seveda mali svet ob Vrbskem jezeru — Minimundus.

Nato so se otroci peljali z ladjo „Thalia“ po Vrbskem jezeru v Vrbo. Za mnoge od njih je bila to prva vožnja na ladji.

Poseben višek izleta je bil obisk živalskega parka v Rožeku.

Poslovodja Avstrijsko-jugoslovanske družbe, Blatnik, ki je dal pobudo za ta obisk, je

UNIVERZA V OXFORDU TUDI ZA DEKLETA

Pet collegeov oxfordske univerze bo poslej odprtih tudi za dekleta. Novosti so najbolj nasprotovale doslej izključno dekleške šole, ker utegnejo izgubiti precej svojih študentk. Število deklet v moških collegeih bo sprva omejeno. Ni še določeno, ali bodo v stavbah, v katerih so doslej stanovali samo fantje, poslej tudi spalnice za dekleta. Oxford je razdeljen na več collegeov, katerih vsak ima svoje profesorje in učilnice. Najstarejši je iz leta 1509.

Veste kaj so rekli?

Krunoslav Slabinac, pevec:

Moja popularnost ne bo trajala večno. Zato bi rad mikrofona zamenjal s pisalnim strojem v kakšni časopisni redakciji.

Ana Karič, igralka:

Ne maram copatarjev. V družini mora imeti moški glavno besedo.

Bata Živojinović, igralec:

Pri delu ne poznam strahu, zato ne potrebujem dvojnikov.

Jacqueline Bisset, igralka:

Seks je nezanimiv in lepota dolgočasna.

Nada Knežević, pevka:

Nikoli nisem tekala od zasluzka do zasluzka in se pulila za honorarje. Obdržati hočem svojo vrednost in nivo.

Mia Farrow, igralka:

Če ne bi postala igralka, bi verjetno končala v kakšnem sanatoriju za duševno bolne.

Michele Morgan, igralka:

Zakon je uspel le, če je vsak izmed zakoncev lahko sam, kadar si to zaželi.

Mišo Kovač, pevec:

Boksar si pribori naslov najboljšega, ko premaga vse svoje tekmece. Pri pevcih je težko izločiti najboljšega. Zato zase trdim le, da sem najpopularnejši.

Sofia Loren, igralka:

Nehumano je, da morajo nekateri celo življenje prenašati zakonskega partnerja, ki ga ne ljubijo, samo zato, ker nimajo denarja, da bi plačali odpravnino.

Giorgio de Chirico, slikar:

Umetnosti ni več. Nadomestile so jo kratkotrajne modne domislice.

Beljaško žeganje

Beljak ima poleg svoje gospodarske vloge še dve posebnosti. To sta beljaški karneval (pust), katerega prenašajo tudi na televiziji in beljaško žeganje v začetku avgusta. Letos je bilo to žeganje v soboto, 5. avgusta. Pri tem žeganju sodelujejo folklorne skupine iz Koroške, Slovenije in Italije. Na sliki vidimo slovensko skupino v narodnih nošah in z rdečimi dežniki. Žeganja se je udeležilo skoraj 40.000 gledalcev, ki so občudovali nad 2000 ljudi v narodnih nošah v sprevodu. Za izredno razpoloženje pa je skrbelo krasno vreme in dvajset zborov godcev. Žeganje so uprizorili letos devetindvajsetič.

**KMETIJSKE STROJE
VSEH VRST
VAM NUDI PO UGODNIH
CENAH**

Trgovina

**Adolf in Katarina
KRIVOGRAD**

9143 Šmihel pri Pliberku
Telefon 0 42 35 - 34 1 97

Zadnja pravda

Spisal J. S. Baar, iz češčine prevedel V. Hybášek 13

„Verjemi mi, dekle moje drago,“ šepče Adam svoji ženi, „Mana je vedno hujša; morda sama nič ne more za to, reva! Kar hipoma jo nekaj obsede in je prava zaletela, ne pa ženska.“

V tem trenutku je zagrmelo kakor strel. Martin je zaloputnil vrata, da se je vsa hiša stresla v temelju.

„Glej no, kam hiti Martin!“ je kazala Dodlička skozi okno. In res. Mladi gospodar je odhajal iz hiše v samem jopiču, brez suknje, z okroglim klobukom na tilniku. Nevoljen je odhajal, da so mu roke v belih rokavih zamahovale kot peruti. Od gozda sem v dolino je polzel mrak, „Zdravo Marijo“ je bilo že odzvonilo, a Martin je bežal z doma.

Kos še nima sklepanih, voza ni pripravil, navsezgodaj bosta šla na očetov travnik v gozdu kosit. Pa gre z doma! Kam neki gre, zakaj in pred kom beži?

Zakaj bi Martinova glava bolela Adama! „Gre najbrž še kam v vas,“ je menil mirno Adam in legel.

„Vstani že kositi!“ je slišal nenadoma Adam v spanju, in nekdo mu je razbijal po oknu. Zdi se mu, da je šele zaspal, tako lepo mu je minila noč. Pa zunaj se v resnici že dani.

„Tako, tako,“ je odgovoril in skočil iz postelje.

„Koliko pa je ura?“ je vprašala zaspano Dodlička.

„Pozno mora biti, zaležala sva! Martin že kliče. Trenutek še poleži, pa opravi živino in vzemi malo Dodličko, pa pridi za nama!“

Na kamnitem ogelniku pred vrati sedi Martin in kadi.

„Ali že vendar enkrat greš,“ godrnja nad Adamom, „cela večnost, preden se oblečeš.“

„Ali je tako pozno?“ vpraša Adam in jo briše za bratom, kar more. V tem se oglasi iz stolpa: „klin — klin — klin“ — in nič več.

„Presneto, — če sem dobro štel, — bije šele tri. — To si zgoden ptič, Martin, dan se šele rodi.“

Martin ne odgovori.

„No — preden prilezeva na hrib — bo dan,“ začenja Adam pogovor vnovič. Martin zopet nič. „Rosa je obilna, to se bo kosilo. — Slišiš?“ — „Fiju, fiju, fiju — fil!“ začenja sloka klicati vse druge ptice iz sanj. Jerebice vpijejo, sedaj se je oglasila priba, ptice na travniku so se zbudile, nato škrjančki. A Martin še vedno nič ne govori. Samo iz pipe puha kakor iz kope. Adam bi se rad pogovoril, molčanje ga boli. „Preden nama ženski prineseta zajtrk, mora trava ležati že do studenca —“ je začel vnovič in si mislil:

„To ti je pogovor danes! Kaj ga je neki pičilo, Martina, da se tako drži!“ A v tem — glej čudež — je Martin izpregovoril. Pipo je vzel iz ust, pljunil in rekel: „O babi mi molči in mi je ne spominjaj; ta moja je zmaj pa ne človek.“ In Adamu ni dal več k besedi.

„Moram ti razodeti kaj imam na srcu, ne zdržim, da bi me še dalje dušilo. Pekel, resnični pekeli imam z Mano. Iz revščine je zrasla, pa tega ji ne očitam, Bog ne daj!“

Na lepo pestovstvo je prišla, a vse to ji je še premalo. Kakor obsedena je na denar, ne privoščiči si jedi ne sebi, ne domačim, ne tujim. Same zavisti kar piha, če ima kdo kaj več ali boljše kot ona. Dela ne rečem, za dve drugi, pa jo poslušaj, kako se s tem baha. Od ranega jutra v trdo noč neprenehoma slišiš: „Če bi mene ne bilo, čudno bi bilo pri nas; vse moram narediti sama, za vse moram skrbeti, na vse misliti; česar jaz ne opravi, ni narejeno.“ Tako kokodajsa kot kokoš, kadar je jajce znesla. — „Jutri bom ošli orat,“ pravim. „Noriš?“ zakriči, kakor bi jo uščipnil z besedo, „jutri boš šel v gozd!“ Ti hočeš mlatiti, ona takoj kaj drugega, da boš vozil gnoj; ti bi rad sejal, pa se ti posmehuje, češ da moraš za zaslužkom, ker je že temu ali onemu bajtarju obljubila voz in vole. Samo ukazovati hoče, pa vpil nad njo ali jo pretepaj — ne bo odnehala. Njena mora obveljati, pa najsi bi jo življenje stalo —

„Kaj pa njena oče in mati?“ je vprašal Adam. Martin je samo zamahnil z roko. „Vse zastoj. Silno dobra človeka sta; roke lomita nad njo in se čudita, kje se je to v njej vzelo in po kom se je vrgla; prosita me naj molčim in trpim zaradi ljubega miru.“

„To tudi moraš!“ je pritrdil Adam.

„Lahko je reči „moraš“, pa pojdi na moje mesto. V vicah — v plamenu bi prestal lažje; angel ne prenese tega.“

„Preneseš, Martin, človek vse prenese, ne jemlji si vsega tako k srcu, ne misli na to pa popuščaj. Saj ne moreš pre narediti in zlomiti tudi ne gre. — Bodi torej pameten in odnehaj in popuščaj ti!“

Verjemi mi, da me včasih zgrabi taka jeza, da bi lopnil

Nikoli ni prepozno

„Akcija je temeljito premišljena in najskrbneje organizirana. Brž ko se prične, se odvija točno kot kolesje ure. Nemogoče je, da bi se kaj ponesrečilo, ker sem upošteval vse okoliščine. Po tem, kar sem ocenil, pride na vsakega po 10.000 dolarjev čistega... Zdaj lahko greste. Samo Hilton ostane. Z njim se bom še pomenil zaradi nočnega čuvaja.“

Člani Sullyjeve tolpe so svojemu šefu na kratko pokimali in zapustili prostor.

Sully je napolnil dva kozarca z whiskyjem in enega porinil Hiltonu.

„Sam veš,“ je rekel vodja tolpe, „da je vse odvisno od tvojega dela.“

Hilton je prikimal.

„Nočni čuvaj ima kar enako postavbo kot ti,“ je razlagal Sully. „Najbrž je tudi tvojih let. Mislim, da je oborožen. Pod nobenim pogojem ne sme dvigniti preplaha. Glej, da ga z enim samim udarcem odpraviš. Zato — nobene obzirnosti! Mrtec ne more več govoriti. To je v prvi vrsti tudi zate najugodnejše. Razumeš?“

Zopet je Hilton pokimal.

Ko pa je nato odšel na cesto, se ni počutil preveč dobro. Doslej se je bil v San Franciscu še vedno s priložnostnim delom nekako preživljal. Na stranska pota je prišel šele v slabi družbi. Prišel je z malimi tatvinami in goljufijami. Potem je postal član tolpe, ki se je ukvarjala s prodajo mamil. Njegov položaj je bil podrejen. Zadostoval pa je, da je prišel za leto dni v ječo. Šele nedavno je odločil kaznilniško obleko. Niti ni poskusil pa ni, da bi našel pošteno delo. Kdo še najame bivšega kaznjence? Menil je, da se bo lahko preživljal edinole s sodelovanjem pri newyorških tolpah. Že v ječi je našel povezavo z njimi.

Hilton je občutil nekakšno slabost v želodcu. Gotovo, saj se je že večkrat pregredil zoper postavbo. Toda moril ni nikdar. Sedaj pa ni bilo več poti nazaj.

Pohajkoval je po mestu. Do izvršitve naročila je imel še nekaj ur časa. Šel je v kino in nato v gostilno na večerjo. Tedaj je prisedel neki mož. Hilton je dvignil oči od kroznika in bil naslednji trenutek prav tako presenečen kot prišlec.

„Ni mogoče! Ti, William?“

„George!“ je zaklical Hilton. „Kaj pa delaš tukaj? Misliš sem, da si v San Franciscu.“

„Ko je Sally umrla sem se preselil, je razlagal novodošli. Obujala sta spomine.“

„Škoda,“ je rekel George obžalujoče, „da vam že iti. Moje delo se prične zvečer.“

„Dober posel?“ se je pozanimal Hilton.

„Sem zadovoljen,“ je prikimal tovariš. „Če ima človek hromo nogo, ni lahko dobiti dobre službe. Toda moj šef je uvideven. Zdaj sem nočni čuvaj.“

„Kje?“ je vprašal Hilton.

„Poznaš Standard Matew Company?“

Hilton se je prepaden zastrmel v sobesednika: „Ti — ti si tam — nočni čuvaj?“

„Seveda. Zakaj se ti zdi to tako čudno?“

„Ker — —!“ Hilton je nenadoma umolknil in zaprl oči. Samo trenutek je premišljal. Potem je spregovoril kratko in hripavo: „Pojdi, greva.“

Sully je napeto opazoval okna velikega poslopja. V pritličju je dvakrat kratko in enkrat dolgo zažarela luč.

„Vse okay!“ je rekel zadovoljno poleg njega čakajočim članom tolpe. „Hilton je opravil točno po planu. Gremo! Pot je prost!“

Kakor sence so možje smuknili iz avtomobila in se postavili poleg Hiltona.

„Je mrtev?“ je vprašal Sully in pogledal na tleh ležečega nočnega čuvaja, katerega glava je bila vsa krvava.

„Z vso silo sem moral udariti,“ je odvrnil Hilton. „Zagrabil je že za pištolo.“

„Dobro!“ je pohvalil Sully. „Za vsak primer ostani tu in pazi! Čez dve uri pride avtomobil po nas. Do takrat bomo opravili.“

Gotov svojega uspeha je s svojimi pajdaši odhitel v prostor, kjer je bila blagajna. In koj je izurjen strokovnjak, eden izmed članov tolpe, pripravil svoje orodje, da jo čimprej odpre. Naenkrat pa je zasijala stropna razsvetljava. Cevi revolverjev so bile z vseh strani naperjene v zločince. Ko so videli, da ne morejo misliti na beg, so se pustili brez odpora odpeljati.

V pritličju je ležal Hilton zleknjen po tleh, kot bi bil mrtev.

ZANIMIVOSTI PO SVETU

REDKO NAKLJUČJE

Ko je profesor Drago Antoniaci, glasbeni urednik radia v Pulju kupil avto, so mu dali registrsko tablico (s številko 32-79). To pa seveda ni nobeno naključje, marveč predpis, saj vemo, da mora vsak avto, ki je v uporabi, imeti svojo številko.

Toda nekaj mesecev pozneje mu je uprava telefona postavila v stanovanju telefon. In telefon prof. Antoniacija ima številko 32-79. To pa ni več tako preprosta zadeva. Nekateri njegovi praznovorni znanci zatrjujejo, da imajo tu prste »nadnaravne sile« ali telepatija.

No, mi, ki v to ne verujemo, pa pravimo, da je to vsekakor zelo redko in nenavadno naključje.

BOLNIŠNICA ZA KNJIGE

Poznamo bolnišnice za ljudi, posebne bolnišnice za tuberkulozne in tudi za duševno bolne osebe, in morda še druge. Tudi bolnišnice za domače živali imajo ponekod.

Toda o bolnišnicah za knjige pa do sedaj še ni bilo slišati. In vendar so tudi te vrste zavod ustanovili v Moskvi. Glavna »zdrav-

„Tale dečko,“ je rekel vodja kriminalne odprave enemu stražniku, „pride v mrtvašnico. Raje bi ga videl na vešalih.“ Nato se je obrnil k možu v halji nočnega čuvaja in nadaljeval: „Vam bi se zgodilo prav tako, kot vašemu tovarišu, če ne bi bili hitrejši od njega.“

Zdaj si je Sully začel pri sebi razlagati, zakaj se je bil rop ponesrečil: Hiltona je presenetil in ubil drugi nočni čuvaj. In ta mož je takoj nato obvestil policijo.

S tem je lahko svojega pajdaša črtal iz seznamov.

Ko pa se je patrolja z zločinci odpeljala, je zaostali kriminalni komisar Hiltonu stisnil roko:

„Komedija se je obnesla, in to celo dvojno: prvič, ko je bila tolpa prepričana, da je nočni čuvaj ubit, in drugič, ko so bili tudi glede vas prepričani, da ste že na drugem svetu. Pravočasno ste se premislili in s tem, da ste nam razkrili zaroto, ste napravili policiji veliko uslugo. Povrh se vam ni več treba bati, da bi se tolpa nad vami maščevala, ker vsi mislijo, da ste mrtvi. S preiskovalnim sodnikom se bom pa že o vsem potrebnem pomenil. Mislim, Hilton, da se sedaj precej bolje počutite kot pred nekaj urami. Spet ste našli pravo pot. Za to ni nikdar prepozno.“

„Drži, inšpektor,“ je odvrnil Hilton in se pristrčno nasmehnil možu, s katerim se je bil pogovarjal v gostilni. „Srečen sem, da sem naletel na Georgea in da je on nočni čuvaj prav v tem podjetju, katero je hotela Sullyjeva tolpa okrasiti. S tem se je v meni vse preokrenilo. Saj vendar nisem mogel ubiti moža, ki je bil poročen z mojo pokojno sestro!“

Roland Lebl

Poletna pesem

Minila je pomlad in zdaj poletje med petjem čričkov bujno zeleni. Dekleta pojejo; v večerih toplih mehko se glas med polji jim gubi.

Poletje pesem je v zorečem žitu in veter pleše sredi zrelih trav. Vesel je kmet: še ni jeseni, ko bo osamljen sredi polj obstal.

Med lehe bujno valujočih njiv bi človek legel z mrakom na večer in bi kot majhno zlato žitno zrno molčé za nekaj lepega zorel...

NEKAJ MISLI POMEMBNIH MOŽ

- Določen je vsakomur njegov dan. (Vergil)
- Jemo, da živimo; ne živimo, da jemo. (Sokrat)
- Odkritost zmerom zasluži priznanje. (Bismark)
- Prijatelj je ena duša v dveh telesih. (Aristotel)
- Resnica se ne ravna po nas. Mi se moramo ravnati po njej. (Claudius)
- Tuje napake imamo pred očmi, svoje nosimo na hrbtu. (Seneka)
- Živi tako, kakor bi si želel ob smrti, da si živel. (Gellert)

kršenkoli odpor, kaj li še za napadanje. Potem učinek tega »peklenkega« izstrelka odjenja, toda pismonoša je že daleč proč.

LEPILO ZA RANE

Rane, ki nastajajo bodisi pri poškodbah ali pri operaciji, je treba zašiti, da se pretrgano tkivo ponovno zarase. To opravlja kirurgji.

Kljub temu da je v rabi tako šivanje ran že mnogo desetletij, menijo kirurgji, da ta način le ni najidealnejši. Zato si prizadevajo, da bi našli kak drug način, ki bi bil bolj primeren in bolj zanesljiv.

Kaže, da so sedaj vendarle odkrili zaželeno sredstvo. Kirurgom z univerze v Columbusu se je posrečilo pripraviti neko lepilo za rane in sicer iz polžje slin, ki se na zraku naglo strdi in prenese tudi močnejše nategovanje.

Za dobro voljo

DVOJNIK

Graški škof Zwerger je povedal Leonu XIII. tole zgodbo: V njegovem mestu je živel človek, ki se je imel za Leona XIII. in nihče mu ni mogel dopovedati, da ni.

V norišnici se je mlad jud spraval nadenj in mu začel prigovarjati. Po treh urah trdega pričevanja ga je vprašal zdravnik:

„Ali si kaj dosegel?“

„Sem,“ je odgovoril jud, „nekaj že: zdaj misli, da je Leon XII.“

po njej s tem, kar imam ravno v roki; prav lahko bi ji stopil na vrat kot gadu. — Kar ves se tresem, kadar se streznem in vidim, kaka nesreča bi se lahko pripetila. Včeraj sem rajši zbežal proč, še uganil ne boš kje sem bil.“

„Videla sva te z Dodličko, kako si nekam hitel že pod noč, kakor bi ti pete gorele. — Mislila sva, da greš morda h kolarju ali kavaču v vas.“

„Nisem šel v vas; — kaj bi si ljudje mislili o meni, če bi ob košnji hodil v vas. — Nisem se hotel pokazati ljudem; bili bi mi vse brali v očeh, zato sem hitel na polje, mimo Mrazovega ribnika k Dobri in čez Ždire domov. Ko sem se vračal, sem videl, da imajo pri Hausnerjevih v gostilni še luč in okna odprta in da pojo; kakor v fantovskih letih se mi je nenadoma zahotelo pesmi in piva.“

„Tebi, oženjenemu človeku?“ se je začudil Adam in šele sedaj je opazil, da ima brat še od včeraj na sebi praznično obleko.

„Ne čudi se; ne vem, kaj bi počel ti, če bi bil v mojih koži. — Pil sem in pel, pozabil sem na vse na svetu in bilo mi je dobro. Na vrtu pod drevesom sem malo spal in zjutraj šel naravnost tebe buditi, da le nje nisem videl.“ — Vnovič se je zjezil Martin pri spominu na ženo.

„Iskala te bo,“ se je ustrašil Adam.

„E, ne bo! Gotovo je prežala, ko sem se opotekal ponoči domov in ko sem te zjutraj klical; tako spanje ima kot mačka. Me bolj skrbi kosa; moram si jo najprej sklepati; je topa kot poleno, kosil sem z njo deteljo.“ Tačas sta brata že prekoračila gozdni rob in obstala pri kraju travnika kakor pri zelenem jezeru. „Vrgel je jopič raz sebe, ruto na vratu je odvezal, sezul je čizme in nogavice in že je sedel na tleh pri nizkem štoru. Z nekoliko udarci je zabil

vanj babico in enakomerno klepanje se je razleglo po gozdu. Adam je kosil sam prvo red.

„Moj Bog, da me le kdo ne sliši,“ je mislil Martin, „ta sramota, priti zjutraj na travnik in šele klepati koso, tega svoje žive dni nihče ni slišal. Med ljudi bi se ne smel pokazati, povsod bi se mi smejali!“ Razbijal je po kosi, samo da bi bil prej gotov. Zraven pa je gledal po strani Adama in je videl, kako mu gre delo od rok; kot salata krhka kar leti od kose in Adam kosi, kakor bi pisal s peresom po papirju. Napak! Martin je udaril mimo, skrhal koso, mora jo zopet sklepati in se mudi brez potrebe. „Zakaj pa gledam, kamor mi ni treba?“ se jezi in skrbno popravlja napako.

„Zdaj sem pa gotov,“ je vzdihnil slednjič in poskočil kot jelen. Nasadil je koso, pritrdil jo s ključem na kosišče — in naravnost k Adamu. „Pusti me naprej!“ je ukazal in začel kositi. Svoj živ dan ni videl Adam takega kosca. Kosišče je pokalo, kosa je žvižgala kakor strupena, trava je hreščala in se valila za koso kakor zemlja za plugom, zakasneli ptiči in zaspani zajci so komaj uhajali iz toplih gnezd in ležišč.

„Martin, pretegnil se boš,“ je opominjal Adam. Martin nič.

„Martin, odnehaj, pretegnil boš še meni!“ Martin zopet nič.

„Martin, končala se bova!“ In ko Martin še vedno ničesar ni rekel in ni odnehal se je razgrel Adam. Niti besedice ni izpregovoril več, toda prekositi se ni dal, Martin ga ne bo prekosi! Adam ima koso „gadovko“, brezovo kosišče, oslo iz Horic in še vsaj toliko moči kakor Martin. Samo razvneti se mora, in že se razvema. Nabrusil je in

hitro za Martinom. Pri drugi redi že vidi pred seboj Martinove bose pete.

„Martin, pazi na pete,“ je zaklical veselo. Martin se je ozrl in videl Adama za seboj. In tako sta kosila in kosila, besede nista spregovorila, samo z rokama sta zamahovala in vihtela kose. Senca je bila vedno bolj kratka, proti gozdu se je umaknila, sonce jima je začelo greti hrbte.

„Ptički zajtrkujejo,“ je rekel Adam, „pojdiva tudi midva!“ In Martin je ubogal kot otrok.

Iz žepa svojega hodničnega sakuja je potegnil Adam kakor zagozda velik kos kruha. Razlomil ga in večjo polovico ponudil bratu.

„Ti si šel danes na košnjo kakor na ples,“ — se je nasmehnil pri tem in legel k Martinu v gozdno senco.

„Vidiš, tudi ta božji dar imate pri vas bolj okušen kakor pri nas; naš je kakor brus in vse to radi njene hlastnosti. Njena mati bi si jezik obrabila, preden bi ji povedala, naj počaka, ker testo še ni dovolj vzhajalo, ker peč ni dosti vroča, pa vse zastoj! Mora iz neček in hajdi v peč, — naj bo potem kakršnokoli.“

„I, to se ti samo zdi tako, ker imaš danes ostro koso, pa pivo prebavljaš — in sva lep kos dela že izvršila,“ je zagovarjal Adam in z užitkom gledal pokošeni travnik.

Lepo se je kosilo, še lepše se počiva. Iz gozda diši po smoli, travnik dehti po cvetju, zemlja diši po prsti in ozračje prijetno hladi potne ude.

„Leže ne bova tega pokosila,“ misli Martin in posluša. V Klenči vabi k maši, — poldnev zjutraj.

„Prav, pa dajva še enkrat,“ je prijel Adam za koso, potegnil oslo iz oselnika in brusil.

(Dalje prihodnjič)

der kürzeste weg zu kleinen preisen

Herren-Freizeithemden Kurzarm, bügelfrei gewebt	59.80 49.80	Baby-Garnitur	19.80	Damen-Wäschegarnitur Hemd und Hose	49.80	Damen-Strumpfhosen fehlerfrei, in Modefarben	7.90
Herren-Mode-Batisthemden, Langarm	89.—	Mädchen-Slip-Hosen, Baumwolle	4.90	Damen-Frottee-Kleider in Modefarben	89.—	Seidenbrokat-Steppdecken	169.80
Herren-Mode-Leibchen	29.80	Mädchen-Unterkleider	ab 19.80	Damen-Mode-Bikini	99.—	Polster, gefüllt mit 1 kg Hühnerrupf	45.90
Herren-Mode-Pulli, Acryl	99.—	Kinder-Mode-Leibchen gestreift	29.80	Damen-Mode-Pullover	49.80	Leintücher aus reiner Baumwolle	49.—
Herren-Slip oder -Leibchen aus gutem Baumwoll-Ripp	10.90	Kinder-Dralon-Pullover	39.80	Damen-Dirndl-Blusen	24.90	Liegetücher 70×140, aus gutem BW.-Frottee	39.80
Herren-Socketts, Baumwolle	7.90	Baby-Kleidchen, Langarm	39.80	Damen-Moderöcke	89.—	Frottee-Handtücher Strapazqualität	8.90
Herren-Taschentücher, färbig	2.60	Mädchen-Frottee-Kleider	48.—	Damen-Morgenröcke aus Perlonstepp	99.—	Badetücher Jacquardfrottee 100×150	69.80
Herren-Turnhosen oder -Leibchen, Baumwolle	9.80	Mädchen-Trevira-Hängekleider, alle Größen	59.80	Damen-Acryl-Westen	89.—	Bettbezüge BW. gewebt, kochecht, 130×190	99.—
Herren-Badehosen aus Helanca	39.80	Damen-Badeanzüge aus bedrucktem Helanca	119.—	Damen-Leinen-Kleider	119.—	Polsterbezüge, dazupassend 60×80	28.90
Herren-Schnürsamthosen in Modefarben	149.80	Damen-Nachthemden aus bedrucktem Wäschestoff	39.80	Frauen-Hauskleider aus gemustertem Perlon mit Zippverschluss mit Knöpfen	39.80 35.90	Acryl-Dekor-Vorhänge pflegeleicht, 120 cm breit	29.80
Herren-Frottee-Bademäntel	159.—	Damen-Slip-Hosen Baumwolle oder Perlon	7.90	Perlon-Georgette-Tücher in allen Farben	5.90	Diolen-Stores 300 cm breit, gemustert	39.80
Kinder-Socketts, Frottee oder Baumwolle, alle Größen	9.80	Damen-Hosen mit Bein, la Baumwolle	10.90	Damen-Perlonstrümpfe	3.90	Sommer-Kleiderstoffe	ab 9.80
Kinder-Häkellook- Strumpfhosen	ab 19.80	Damen-Perlon-Unterkleider in vielen Farben	29.—	Damen-Kräuselstrümpfe, fehlerfrei	9.90	Mode-Crimplene-Kleiderstoffe einfärbig oder gemustert	79.—
				BH, Markenware	19.80		
				Damen-Miederhosen	14.90		

führt ins Kaufhaus **SAMONIG** Villach am SAMONIG-ECK

Obiščite nas v času Celovškega velesejma!

HLEVSKE NAPRAVE

Montiramo najmodernejšje hleve
za govedo in prašiče. Vsa dela
vam opravljajo izkušeni delavci.

Pridite, brezplačno
vam svetujemo!

ANDREJ URBAS

Völkermarkt – Velikovec
Telefon 04232 - 521

SENDEN SIE MIR AUS DEM
SONDERANGEBOT:

10 Vorstecker, 10,5 mm . . S 45.—
25 Vorstecker, 10,5 mm . . S 100.—
100 Vorstecker, 10,5 mm . . S 350.—

Gewünschtes bitte anzeichnen!
Postkarte genügt!

KURT MARKTL & Co.
Landmaschinen
9020 KLAGENFURT

JUGOSLOVANSKO VINO
JESENI DRAŽJE?

Pričakovati je, da se bo že to jesen vino
podražilo, samo zvezni izvršni svet mora še
izreči svoje soglasje k temu. Vinska pod-
jetja so namreč poslala zvezni vladi zahte-
vo, da se cena vina zviša za 15 do 30 od-
stotkov, češ da je zasebnim vinogradnikom
treba ponuditi višje odkupne cene za grozd-
je. Tako bi lahko vinarne odkupile več
grozdja in ga predelale s sodobno techno-
logijo, s čimer bi dobili večje količine kva-
litetnega vina. Bati pa se je, da se bo zaradi
podražitve precej zmanjšala poraba vina.

POHIŠTVO
ZA DOM IN GOSTE

Rutar - Center

A 9141 Dobria vas — Eberndorf
Telefon 0 42 36 — 281

Obiščite nas na velesejmu
v paviljonu

Agrotaria Koper

vinarska zadruga

- Prvovrstno izbrana črna in bela vina
- morske ribe, kraški pršut, paški sir ter
- balkanske specialitete na žaru